

เรื่องควรราบเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

อ.ดร.ภก.คณินท์ ริงสาตทอง

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง โรคที่ติดต่อจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยผ่านการมีเพศสัมพันธ์ แต่ก่อนใช้คำว่า “กามโรค” ในการเรียกโรคเหล่านี้ ได้แก่ โรคหนองในแท้ (Gonorrhoea) โรคแผลริมอ่อน (Chancroid) โรคซิฟิลิส (Syphilis) เป็นต้น แต่ปัจจุบันพบว่าโรคติดต่ออีกหลายชนิดที่สามารถติดต่อได้ด้วยทางอื่นนอกจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อ ทางแพทย์เรียกรวมเรียกโรคเหล่านี้ว่า “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” เช่น โรคภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องจากเชื้อ Human Immunodeficiency Virus (HIV) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถแบ่งออกได้หลายวิธี เช่น การแบ่งตามชนิดของเชื้อที่เป็นต้นเหตุของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นั้น ๆ ได้แก่ เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส เชื้อรา

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีความซับซ้อนมากขึ้นในยุคปัจจุบัน โดยพบว่าจะมีสภาวะที่ซับซ้อนมากขึ้นในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ในแง่ของการติดเชื้อที่อวัยวะเพศ การเพิ่มความเสี่ยงของการเป็นโรคมะเร็ง และการติดเชื้อจากแม่สู่ลูก

การติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อาศัยการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ป่วยเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม บางโรคก็สามารถติดต่อโดยทางอื่นได้ อาทิ โรคภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องจากเชื้อ HIV ซึ่งสามารถติดต่อได้โดยผ่านทางเลือด เช่น การฉีดสารเข้าเส้นเลือดซึ่งใช้เข็มและหลอดฉีดยาร่วมกัน การติดเชื้อจากมารดาไปยังทารกในครรภ์ระหว่างคลอด

ปัจจัยที่สำคัญในการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์คือ อายุ โดยพบว่าประมาณ 2 ใน 3 ของผู้ป่วยอยู่ในช่วงอายุวัยรุ่นจนถึง 20 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีพฤติกรรมของความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศสัมพันธ์ อีกปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ คือการเปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ และไม่มีกำบังกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายรักร่วมเพศ

สำหรับอาการของผู้ป่วยที่ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในขั้นต้นอาจจะไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ หรืออาจจะมีอาการตกขาวลักษณะผิดปกติในสตรี มีแผลที่อวัยวะเพศ ปัสสาวะขัดหรืออาจมีความผิดปกติในระบบอื่นของร่างกายก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ชนิดของเชื้อ และระยะของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เป็นอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าพบว่ามีอาการผิดปกติใด ๆ ควรรีบไปปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกรตั้งแต่วัยเริ่มต้น เพื่อที่จะได้รับการวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้อง สิ่งที่สำคัญคือผู้ป่วยต้องงดการมีเพศสัมพันธ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือเภสัชกรอย่างเคร่งครัด ในปัจจุบัน การรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีหลายวิธี โดยมีหลักการที่จะกำจัดเชื้อที่เป็นสาเหตุในร่างกาย ลดการทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วย ป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ตลอดจนจนถึง

การป้องกันการกลับมาเป็นซ้ำและส่งต่อเชื้อไปยังบุคคลอื่น ๆ ด้วย สำหรับยาที่ใช้ในการรักษามีหลายรูปแบบ ได้แก่ ยารับประทาน ยาฉีด ยาเหน็บช่องคลอด เป็นต้น ระยะเวลาที่ใช้ในการรักษาก็แตกต่างกันแล้วแต่ชนิดและระยะของโรค อย่างไรก็ตามยังมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์บางโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ เช่น โรคภูมิคุ้มกันบกพร่องจากเชื้อ HIV ซึ่งการรักษามุ่งที่จะประคับประคองผู้ป่วย ป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อซ้ำเติม และการป้องกันการส่งเชื้อไปยังบุคคลอื่น ๆ อีก

การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุดคือการงดการมีเพศสัมพันธ์ กรณีที่ไม่สามารถงดได้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยดังนี้

1. ไม่เปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ และป้องกันโดยการที่ผู้ชายต้องใส่ถุงยาง
2. ให้ผู้ชายใส่ถุงยางทุกครั้งโดยเฉพาะกรณีมีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้า
3. ทำการตรวจเลือดประจำปีทุกครั้งเพื่อหาเชื้อโรคในกลุ่มที่มีความเสี่ยง โดยเฉพาะคู่อุปการะงานใหม่
4. ห้ามร่วมเพศหากมีประจำเดือนเพราะจะทำให้เพิ่มความเสี่ยงของการติดเชื้อมากขึ้น
5. ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักเพราะเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อ

การปฏิบัติตัวในผู้ที่ทราบว่าติดเชื้อ

1. ควรแจ้งให้คู่สามี/ภรรยา หรือคู่นอนของตนเอง ทราบเพื่อรีบทำการรักษา
2. งดการมีเพศสัมพันธ์เพื่อไม่ให้เชื้อแพร่ไปยังคนอื่น
3. ให้รีบพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอย่างทันท่วงทีและปฏิบัติตัวตามที่แพทย์สั่ง

เอกสารอ้างอิง

1. Workowski KA, Berman S. Sexually transmitted diseases treatment guidelines, 2010. MMWR Recommendations and reports : Morbidity and mortality weekly report Recommendations and reports / Centers for Disease Control. 2010;59(Rr-12):1-110.
 2. Sulak PJ. Sexually transmitted diseases. Seminars in reproductive medicine. 2003;21(4):399-413.
 3. Leroy K. Sexually transmitted diseases. In: DiPiro JT, Talbert RL, Yee GC, Matzke GR, Wells BG, Posey LM. Pharmacotherapy : a pathophysiologic approach 9ed. New York: McGraw Hill; 2014: 1867-1884.
- nal exposures to HIV and recommendations for postexposure prophylaxis. MMWR Recommendations and reports : Morbidity and mortality weekly report Recommendations and reports / Centers for Disease Control. 2005;54(Rr-9):1-17.